

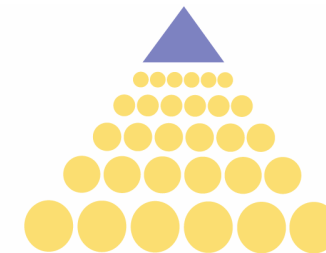
Aivoverenkiertohäiriön sairastaneiden kuntoutukseen ohjautuminen ja kuntoutuksen toteutuminen (2006–2010)

AVH kuntoutusprojektin tuloksia

LT Teemu Takala

Petrea
Kuntoutuskeskus

Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry
Stroke- och dysfasiförbundet rf

Käypä hoito

Aivoinfarkti Käypä hoito 2006

- Kaikille tehdään kuntoutustarpeen arviointi
- Kuntoutus aloitetaan viivyttelämättä
- Kuntoutus toteutetaan moniammatillisesti toimivassa kuntoutusyksikössä
- Kuntoutusta jatketaan tarvittaessa avohoidossa niin kauan kuin kuntoutumista tapahtuu
- Kaikki hyötyvät kuntoutuksesta iästä ja sairauden vaikeusasteesta riippumatta

Aivoverenkiertohäiriön sairastaneiden kuntoutukseen ohjautuminen ja kuntoutuksen toteutuminen

2007

Haastattelut kaikissa yliopistollisissa ja keskussairaaloissa

- 24 akuuttiosastoa
- 10 kuntoutusosastoa

2008

Kyselylomakkeet kuntoutuslaitoksiin

- 5 laitoksessa alkuvaiheen avh-kuntoutusta yli 5 kuntoutujaa per vuosi

Kyselylomakkeet kaikkiin terveyskeskuksiin ja AVH-yhdyshenkilöille

- 81 % suomalaisista asuu vastanneiden terveyskeskusten alueella

Kyselylomakkeet aluesairaaloihin

- 10 vastausta

AVH-kuntoutus Varsinais-Suomessa

TYKS/Neurologia
TYKS Paimion sairaalan
kuntoutusosasto

Terveyskeskukset

Maskun neurologinen
kuntoutuskeskus

Aluesairaalat

Loimaan aluesairaala
Salon aluesairaala
Turunmaan sairaala
Vakka-Suomen sairaala

Sopeutumisvalmennuskurssit

Erityisosaamiskeskus Suvituuli
Lamminniemi-koti
Terveyskylpylä Ruissalo

Varsinais-Suomen terveyskeskukset

70% väestöstä asuu palauttaneiden terveyskeskusten alueella

Lomake palautettu

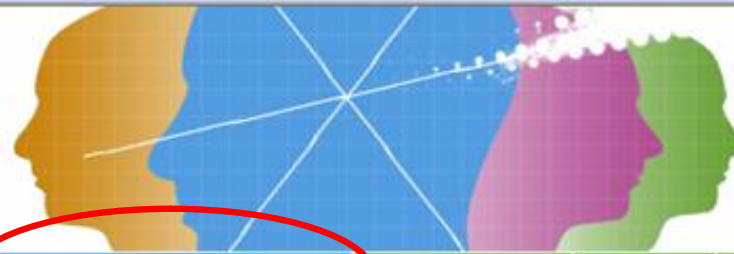
- Houtskärin terveyskeskus*
- Härkätien tk
- Iniön terveyskeskus*
- Korppoon tk
- Paraisten terveyskeskus
- Pöytyän kansanterveystyön ky
- Raision tk
- Ruskon tk
- Salon seudun terveyskeskus
- Someron terveyskeskus
- Turun kaupunginsairaala
- Vehmassalon ky
- Velkuan terveyskeskus

*lähes tyhjä lomake

Lomaketta ei palautettu

- Kaarinan-Piikkiön terveyskeskus
- Kemiönsaaren terveyskeskus
- Laitilan-Pyhärannan terveyskeskus
- Loimaan seudun terveyskeskus
- Maskun kansanterveystyön kuntayhtymä
- Mynämäen- Mietoisten terveyskeskus
- Naantalin terveyskeskus
- Nauvon terveyskeskus
- Paimion- Sauvon terveyskeskus
- Uudenkaupungin terveyskeskus

Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry

- Etusivu
- Tietoa sairauksista
- Jäseneksi
- Kuntoutus ja palvelut**
- Koulutukset
- Lehdet
- Liitto

Hae palvelusta

Hae

- ▶ Sopeutumisvalmennus
- ▶ Kommunikaatiokeskus
- ▶ Terapiapalvelut
- ▶ Nuortentalot
- ▶ Tuetut lommat
- AVH-yhdyshenkilötoiminta
- ▶ **Projektit**
- ▶ Aivovoimaa! -liikuntahanke
- ▶ Meidän perhe menee kouluun -projekti
- ▶ Juttu-tupa projekti
- ▶ **AVH-kuntoutusprojekti**
- ▶ Liikuntapalvelut

[Etusivu](#) > [Kuntoutus ja palvelut](#) > [Projektit](#) > AVH-kuntoutusprojekti

AVH-kuntoutusprojekti

Aivoverenkiertohäiriön sairastaneiden kuntoutukseen ohjautuminen ja kuntoutuksen toteutuminen (2006–2010)

Lokakuussa 2006 ilmestyneessä Aivoinfarktin käypä hoito -suosituksessa todetaan, että aivoinfarktipotilaiden tulisi saada hoitoa moniammatillisessa kuntoutusyksikössä, ja että aivoinfarktipotilaat hyötyvät tällaisesta kuntoutuksesta iästä, sukupuolesta tai sairauden vaikeusasteesta riippumatta.

Kyselylomakkeet tulostettaviksi

[Terveyskeskus kyselylomake](#)

[Kuntoutuslaitoslomake](#)

[Aluesairaalamake](#)

Projektin rahoittajana toimii Raha-automaattiyhdistys ry

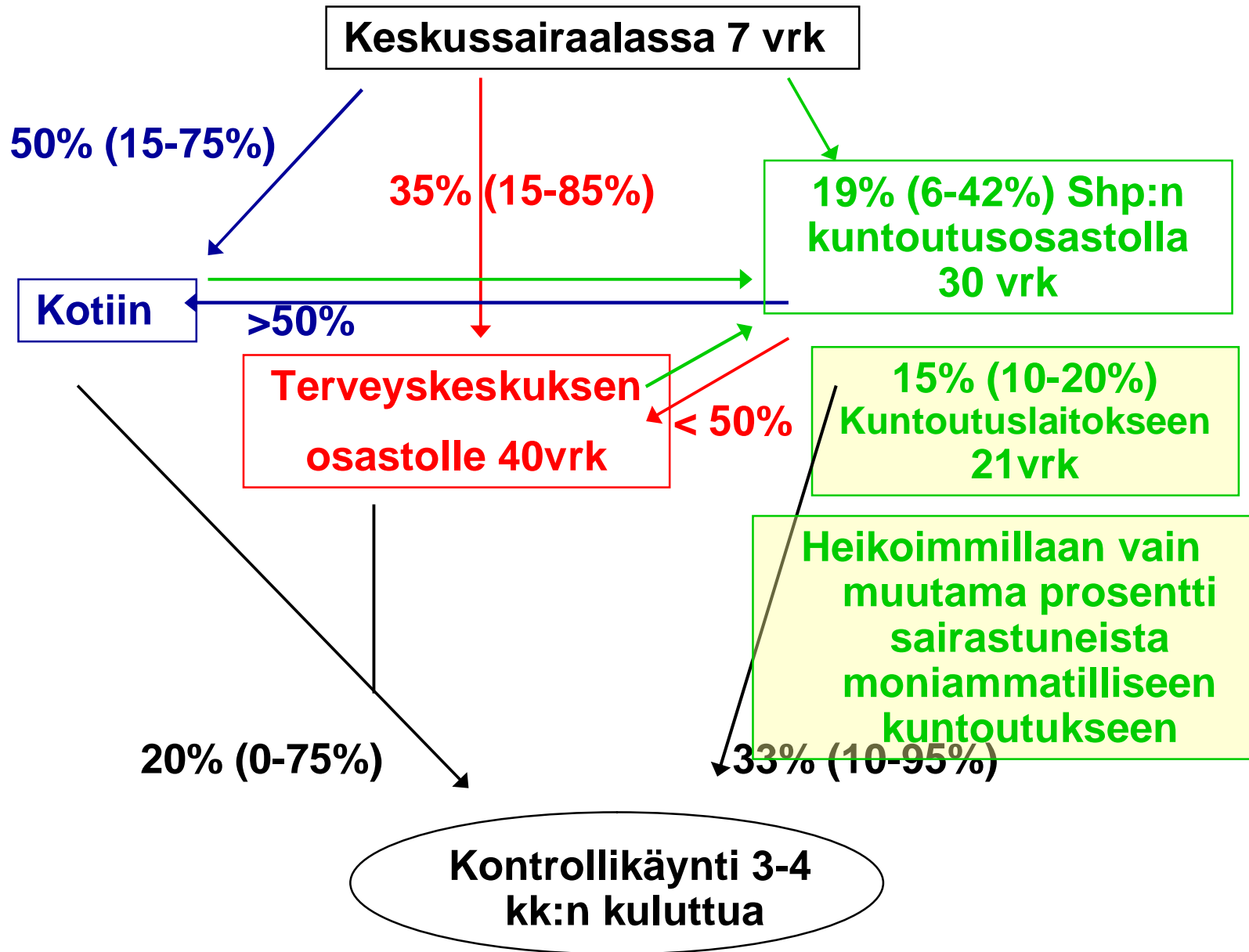
Lisätietoja

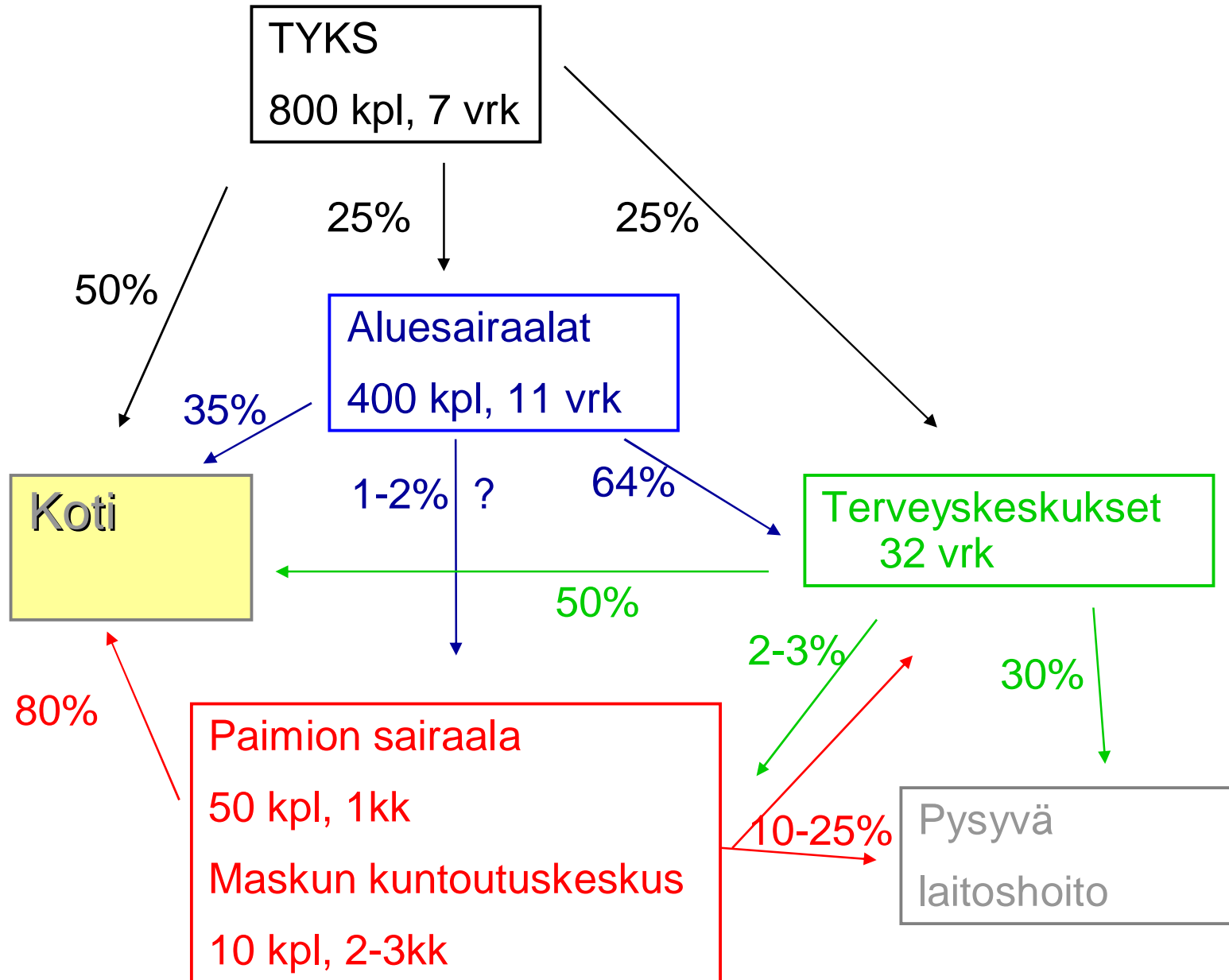
[Mikkonen, Elina](#)

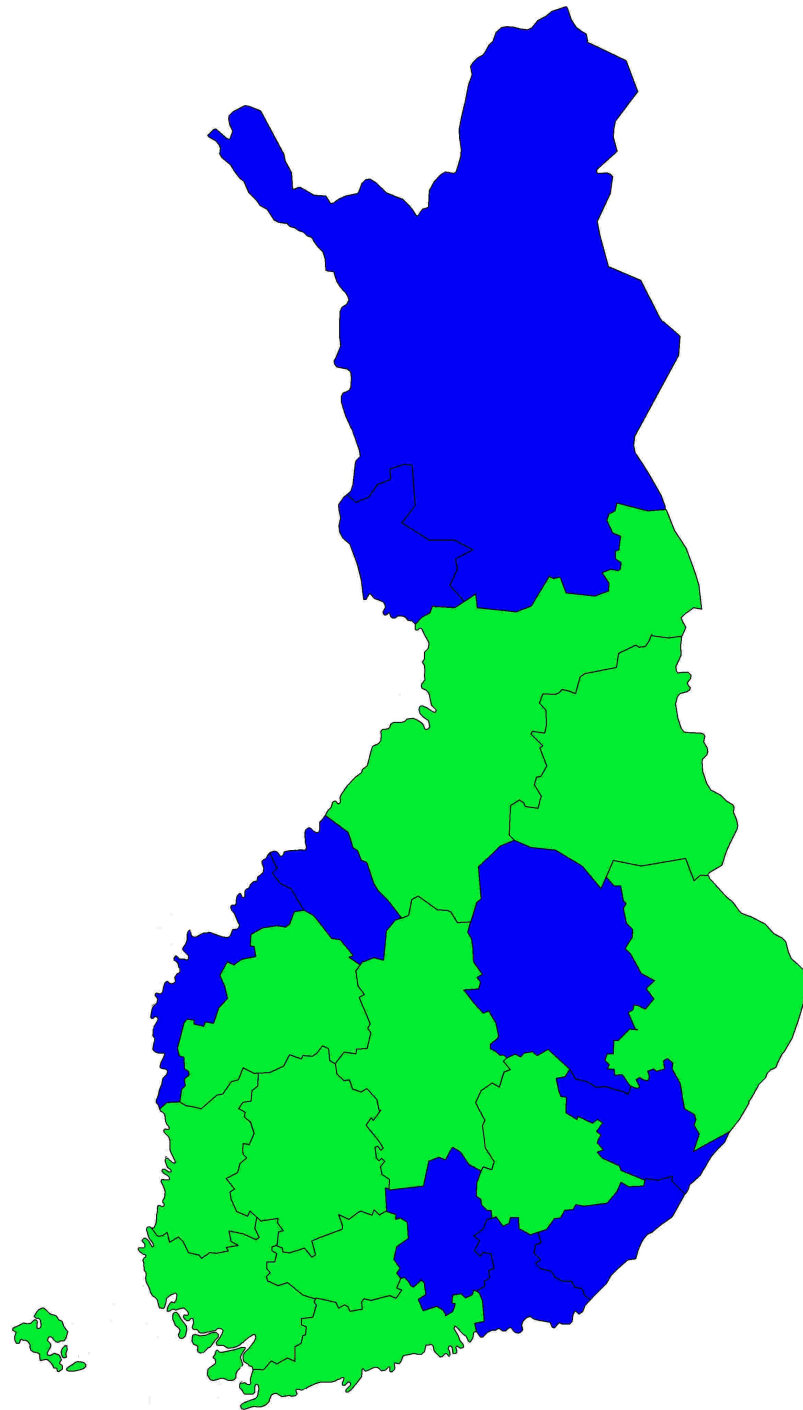
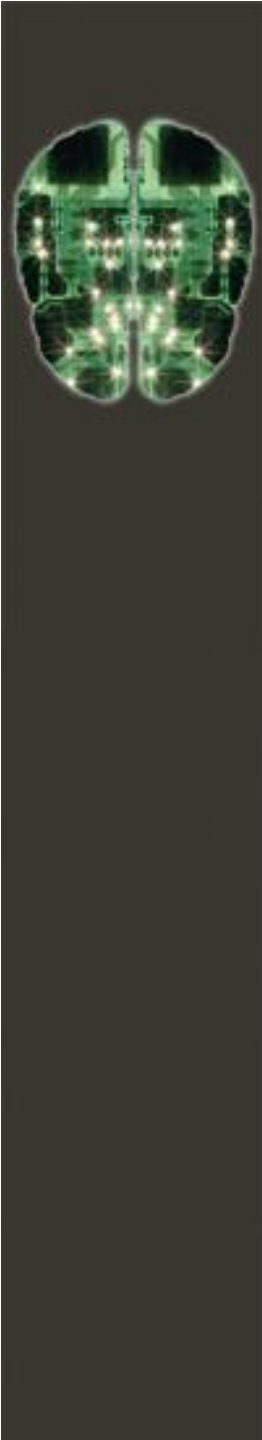
[Takala, Teemu](#)

AVH-hoitopolku

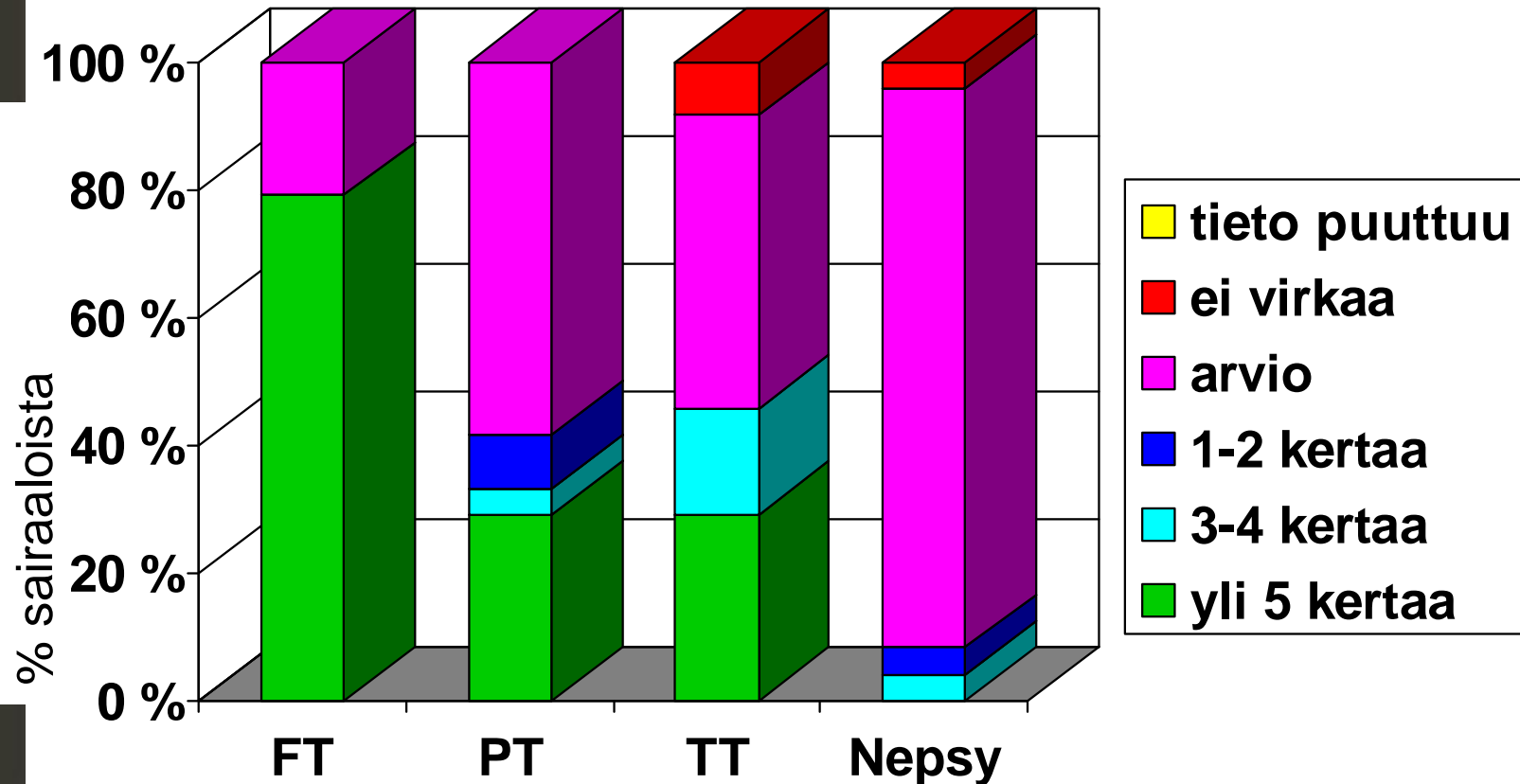

- **Sairaanhoitopiirillä on oma kuntoutusosasto**
- **Sairaanhoitopiirillä ei ole omaa kuntoutusosastoa**

Kuntoutuja tapaa osastolla terapeutteja tavallisesti viikossa (SHP:n akuuttiosastot, n=24)

FT = fysioterapeutti, PT = puheterapeutti,
TT = toimintaterapeutti, Nepsy = neuropsykologi

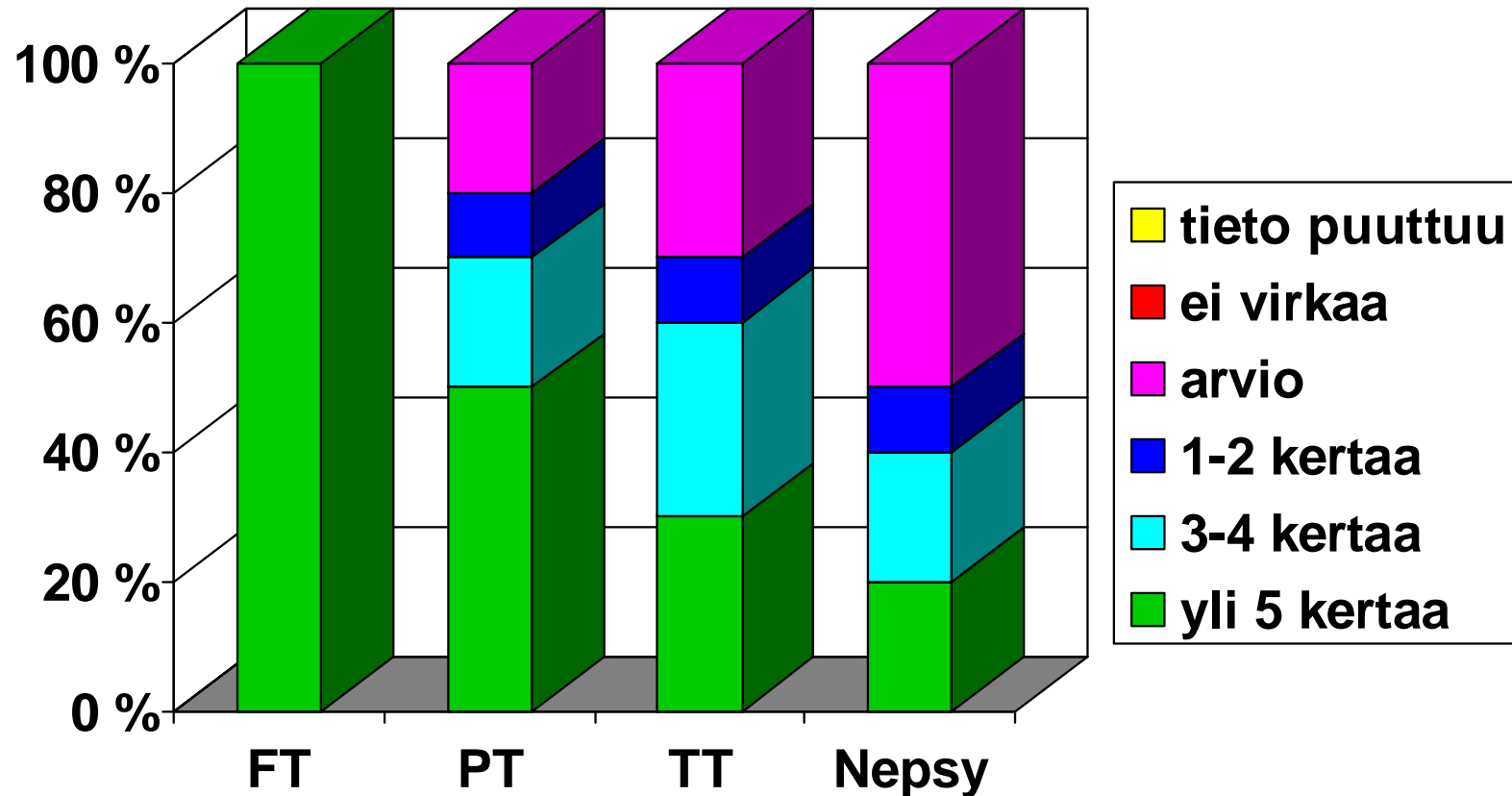

Lähes kaikilla akuuttiosastoilla pystytään moniammatilliseen arvioon

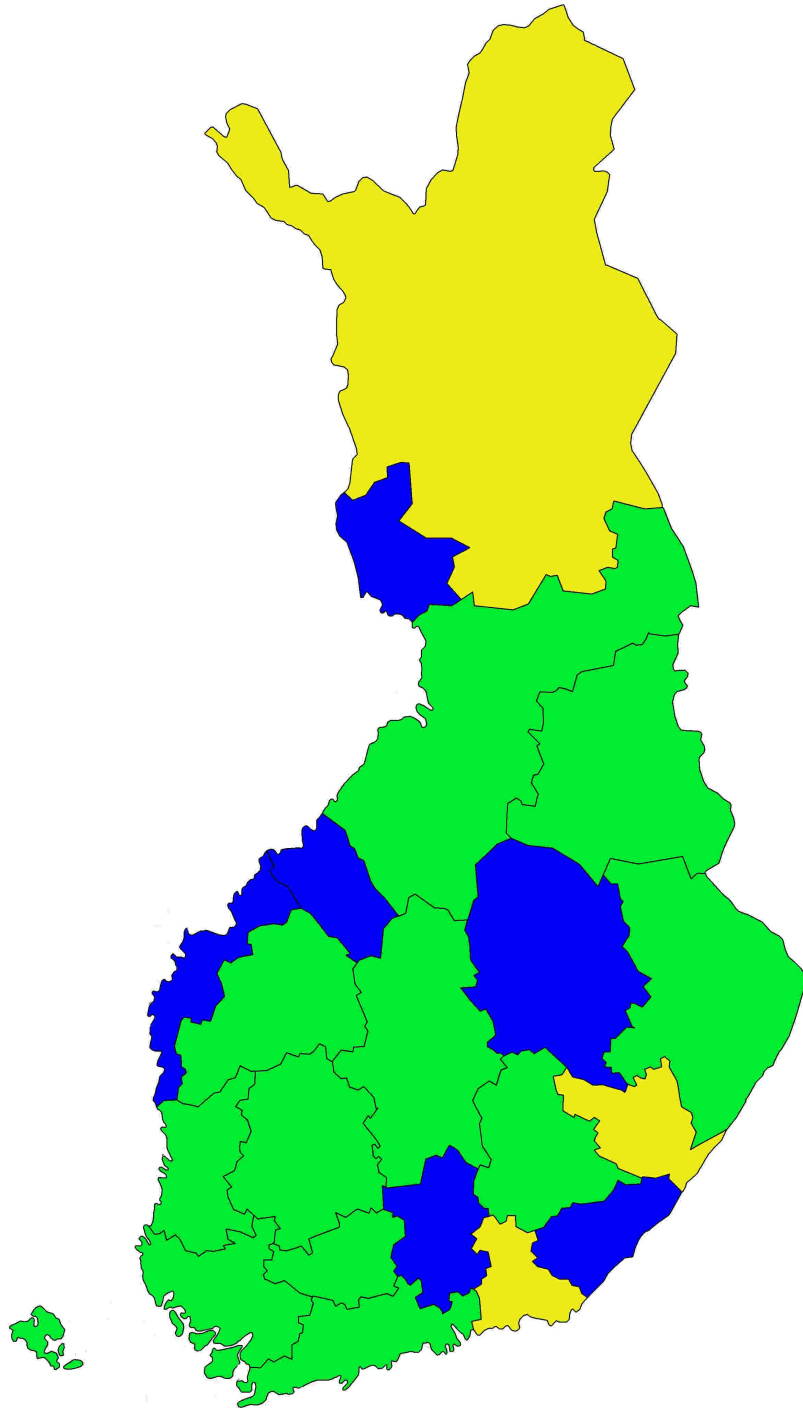

Kuntoutuja tapaa osastolla terapeutteja tavallisesti viikossa (SHP:n kuntoutusosastot n=10)

FT = fysioterapeutti, PT = puheterapeutti,
TT = toimintaterapeutti, Nepsy = neuropsykologi

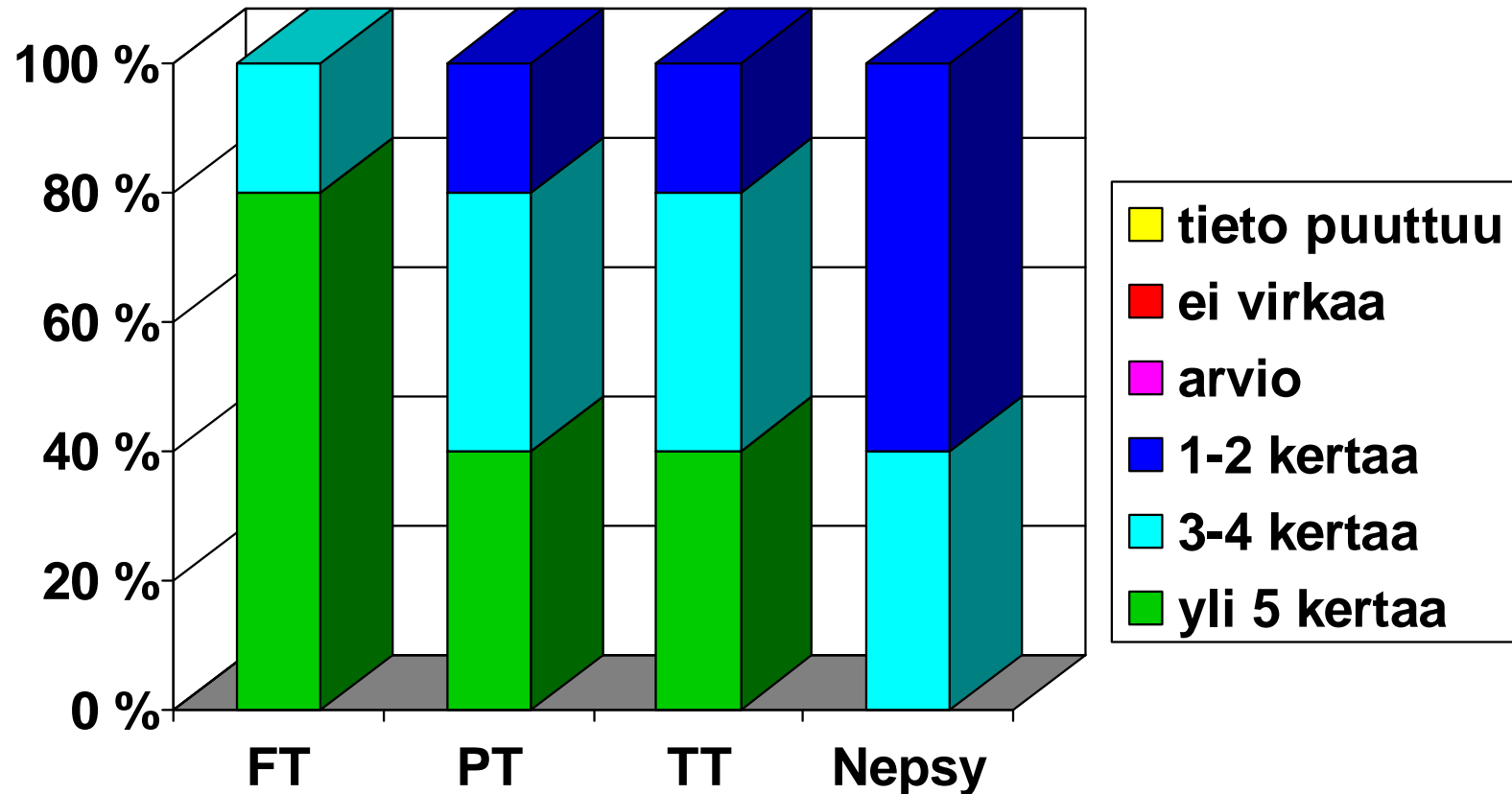
Kolmella osastolla moniammatillinen kuntoutus ei toteudu.
Neuropsykologista kuntoutusta saa vain puolessa osastoista.

- **Sairaanhoidopiirillä on oma kuntoutusosasto**
- **Vähintään 10% kuntoutetaan yksityisessä kuntoutuslaitoksessa**
- **Alle 10 % sairastuneista moniammatilliseen kuntoutukseen**

Kuntoutuja tapaa terapeutteja tavallisesti viikossa
(**Kuntoutuslaitokset**, joissa yli 10 subakuutin vaiheen
kuntoutujaa vuosittain, n=5,
FT = fysioterapeutti, PT = puheterapeutti,
TT = toimintaterapeutti, Nepsy = neuropsykologi)

Moniammatillinen kuntoutus toteutuu laitoksissa.

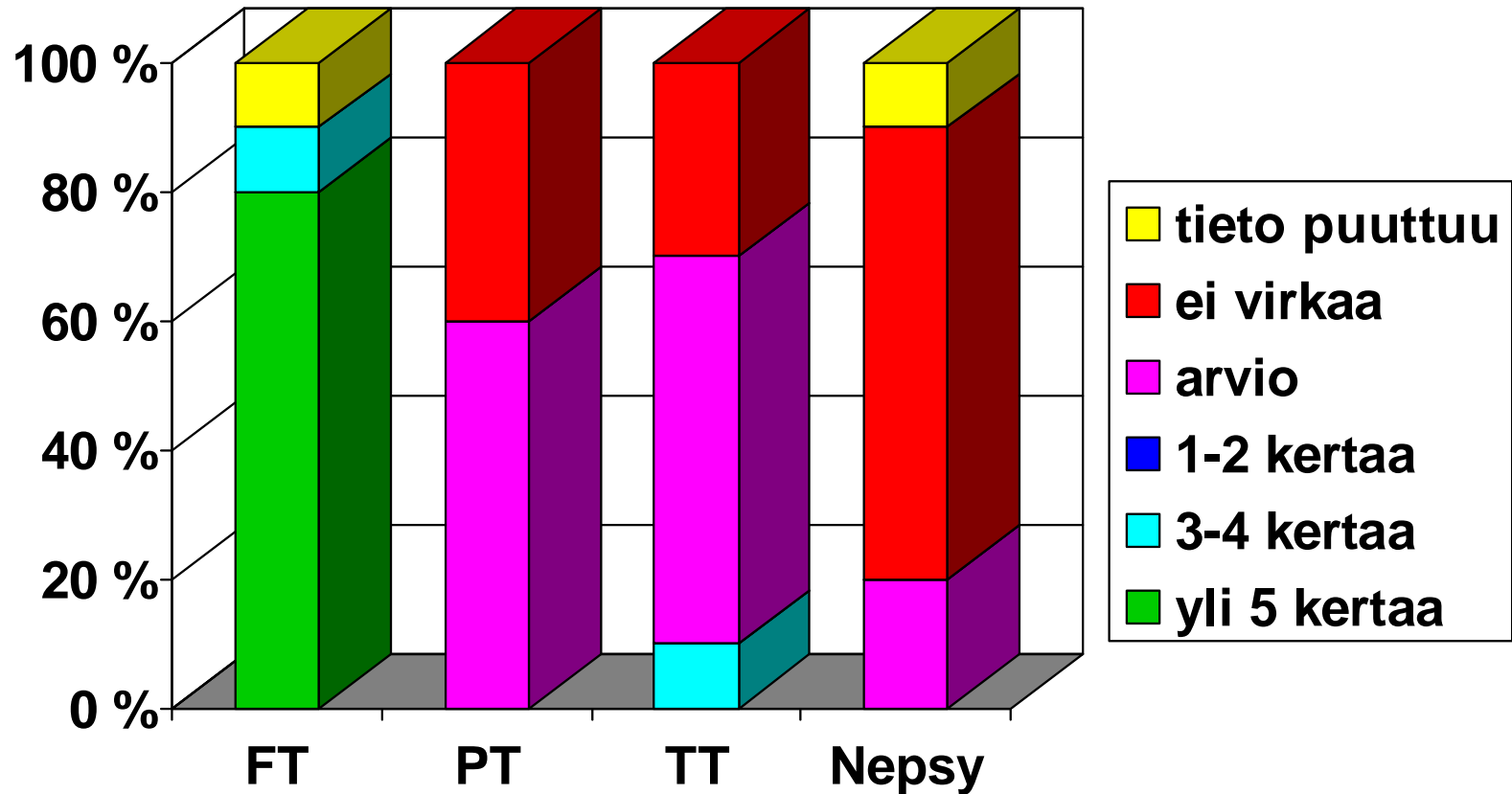

Kuntoutuja tapaa osastolla terapeutteja tavallisesti viikossa

(aluesairaalat n=10,

FT = fysioterapeutti, PT = puheterapeutti,

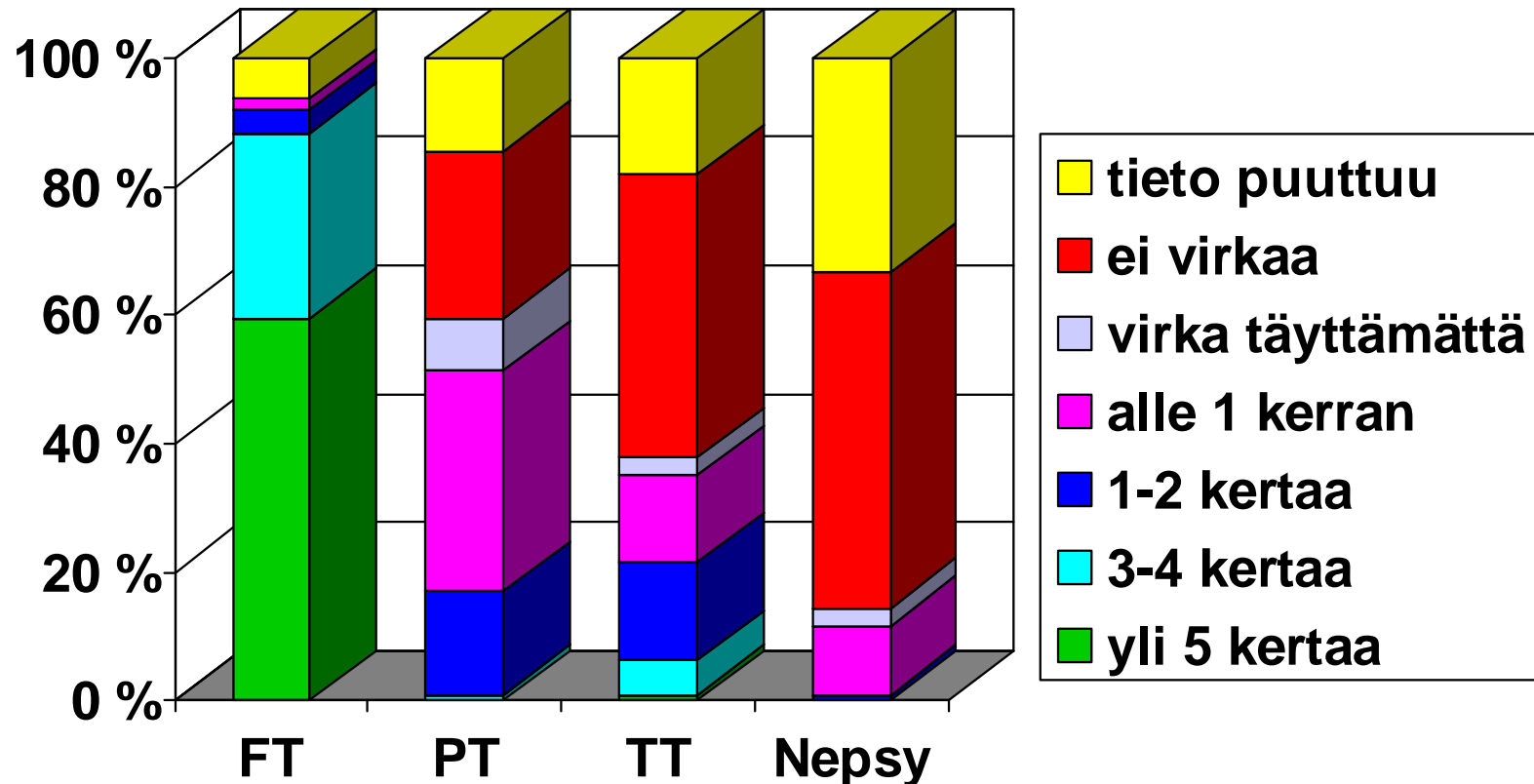
TT = toimintaterapeutti, Nepsy = neuropsykologi)

Aluesairaaloiden kuntoutus on fysioterapiaa ja kuntouttavaa hoitotyötä

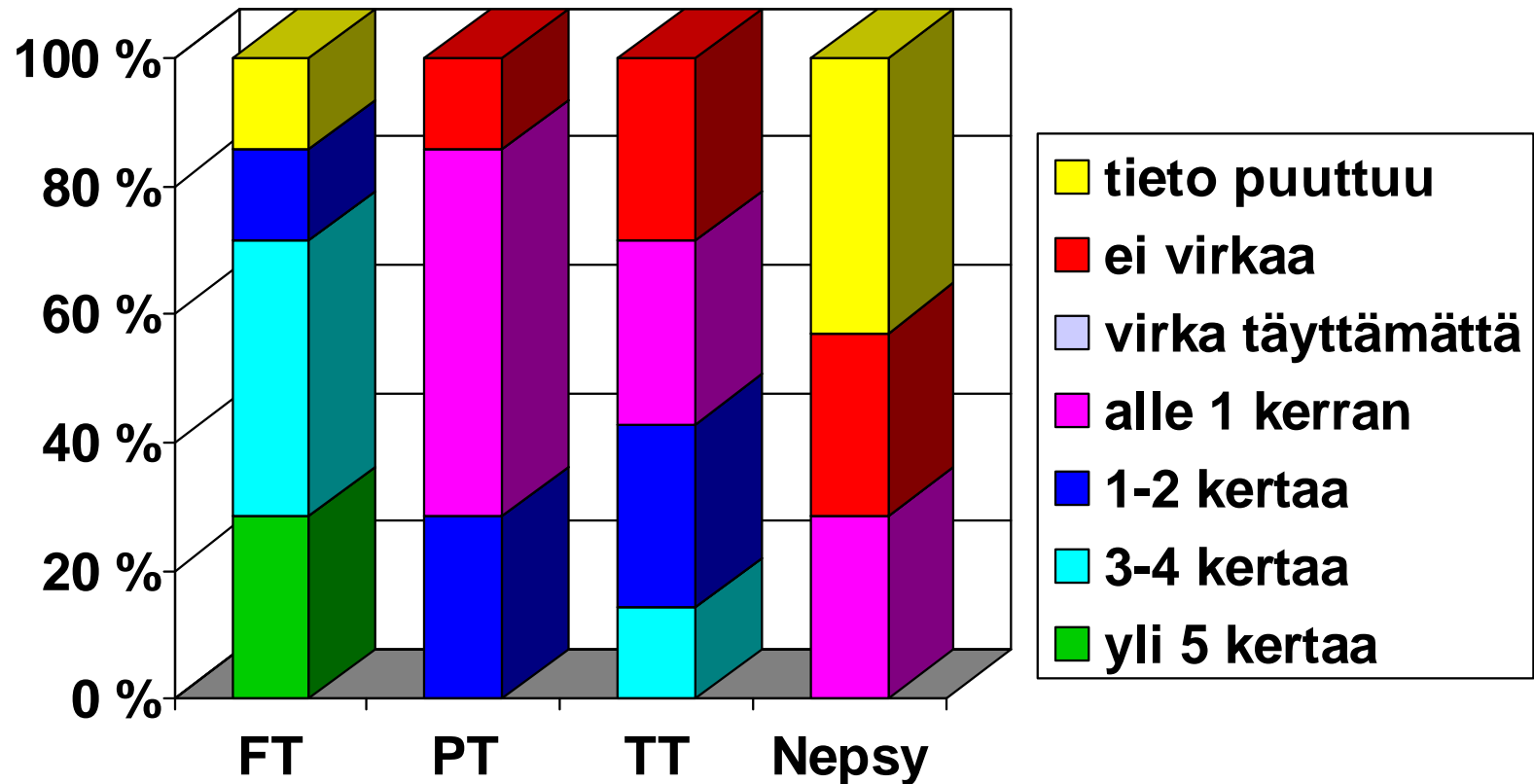
Kuntoutuja tapaa osastolla terapeutteja tavallisesti viikossa (terveyskeskusten lukumäärä **111**)

Kolmasosassa pystytään moniammatilliseen arvioon.
Kymmenesosassa pystytään viikoittaiseen kuntoutukseen.

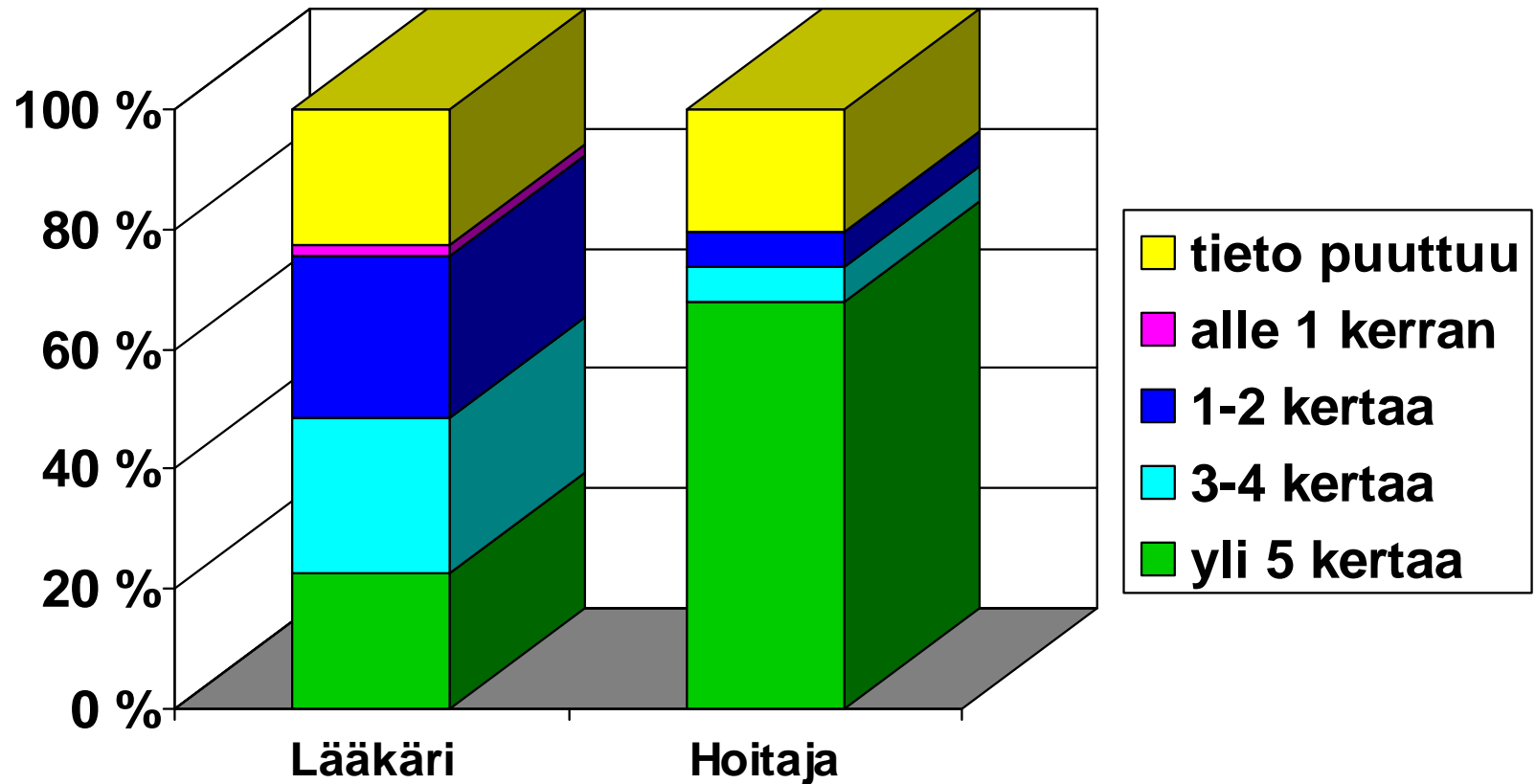

Kuntoutuja tapaa osastolla terapeutteja tavallisesti viikossa
(Varsinais-Suomen terveystieteiden tutkimuskeskukset, N= 7)

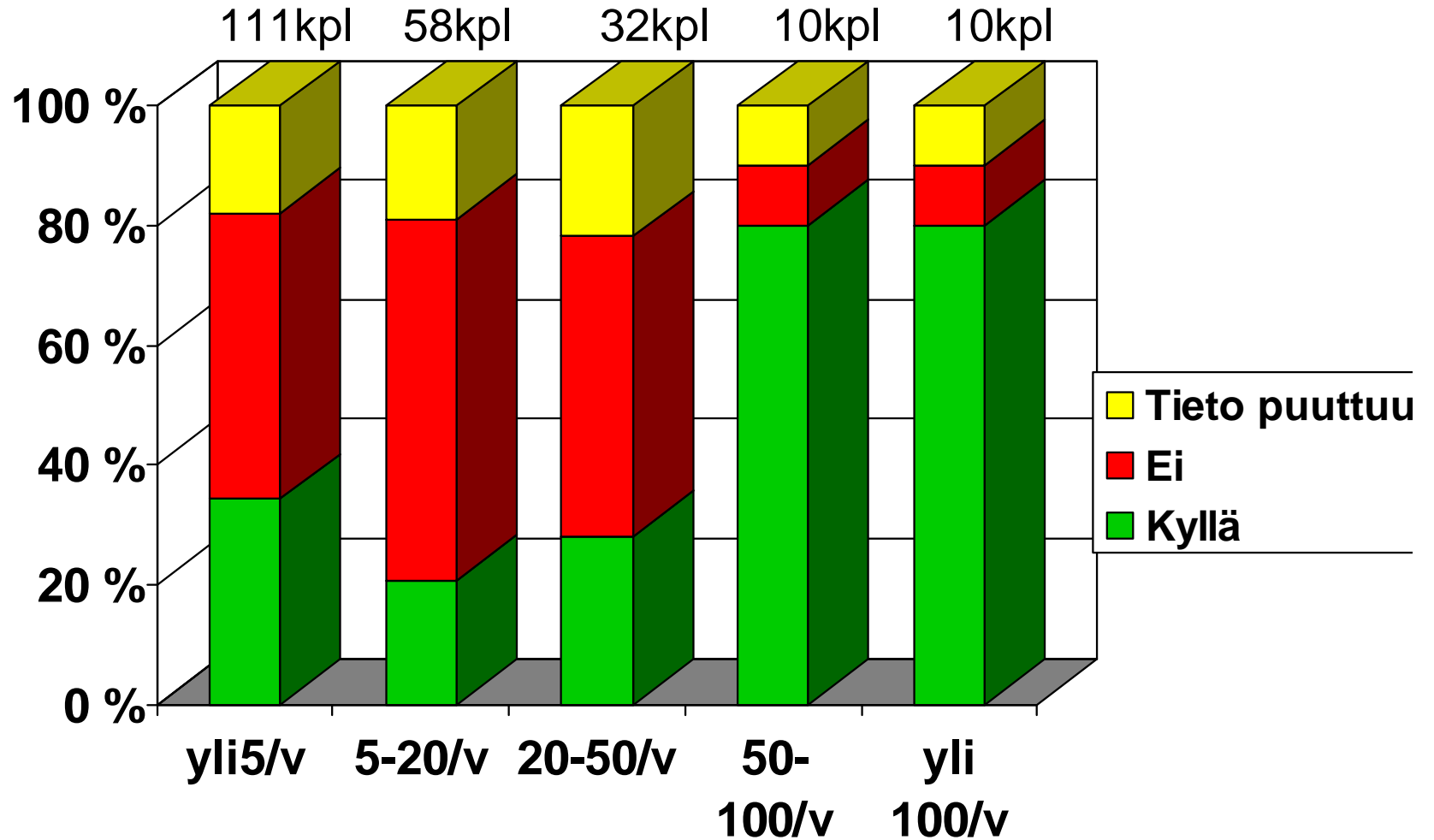
Kuntoutujan tapaamiskerrat lääkärin kanssa ja hoitajien mahdollisuus kuntouttavaan hoitotyöhön viikossa (terveyskeskusten lukumäärä 111)

% terveyskeskuksista

Mahdollisuus moniammatilliseen arvioon
suhteessa vuotuisiin potilasmääriin (111 terveyskeskusta).
(Osastolla on tarvittaessa käytössä fysio-, toiminta- ja puheterapeutti)

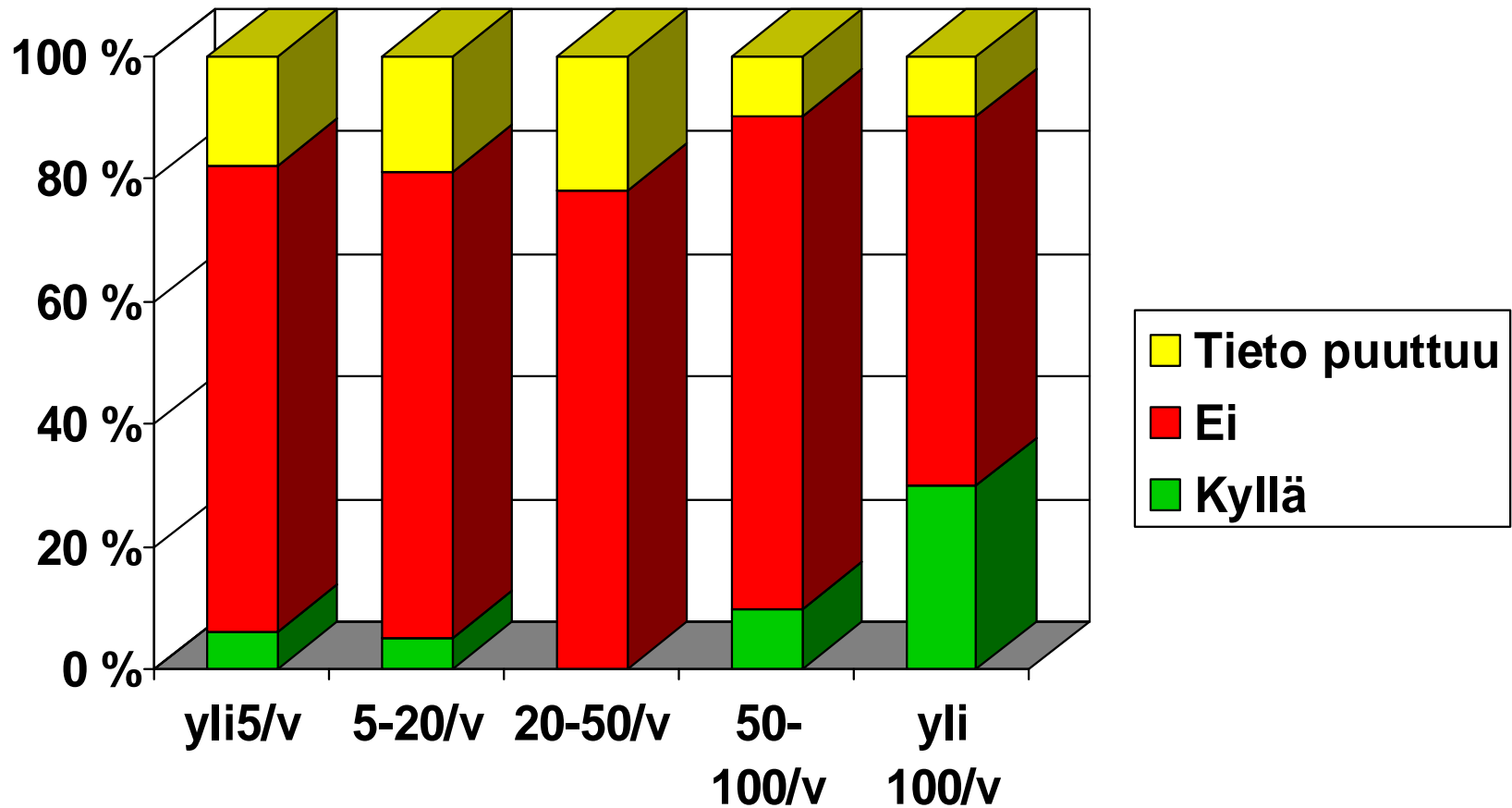

Mitä enemmän potilaita vuodessa,
sitä parempi mahdollisuus arvioon.

% terveyskeskuksista

Mahdollisuus tehokkaaseen moniammatilliseen kuntoutukseen, 111 terveyskeskusta koon mukaan
(Fysioterapeutti kuntouttaa vähintään 5 kertaa viikossa ja puhe- ja toimintaterapeutti vähintään kerran viikossa)

Seitsemässä terveyskeskuksessa pystytään tehokkaaseen moniammatilliseen kuntoutukseen.

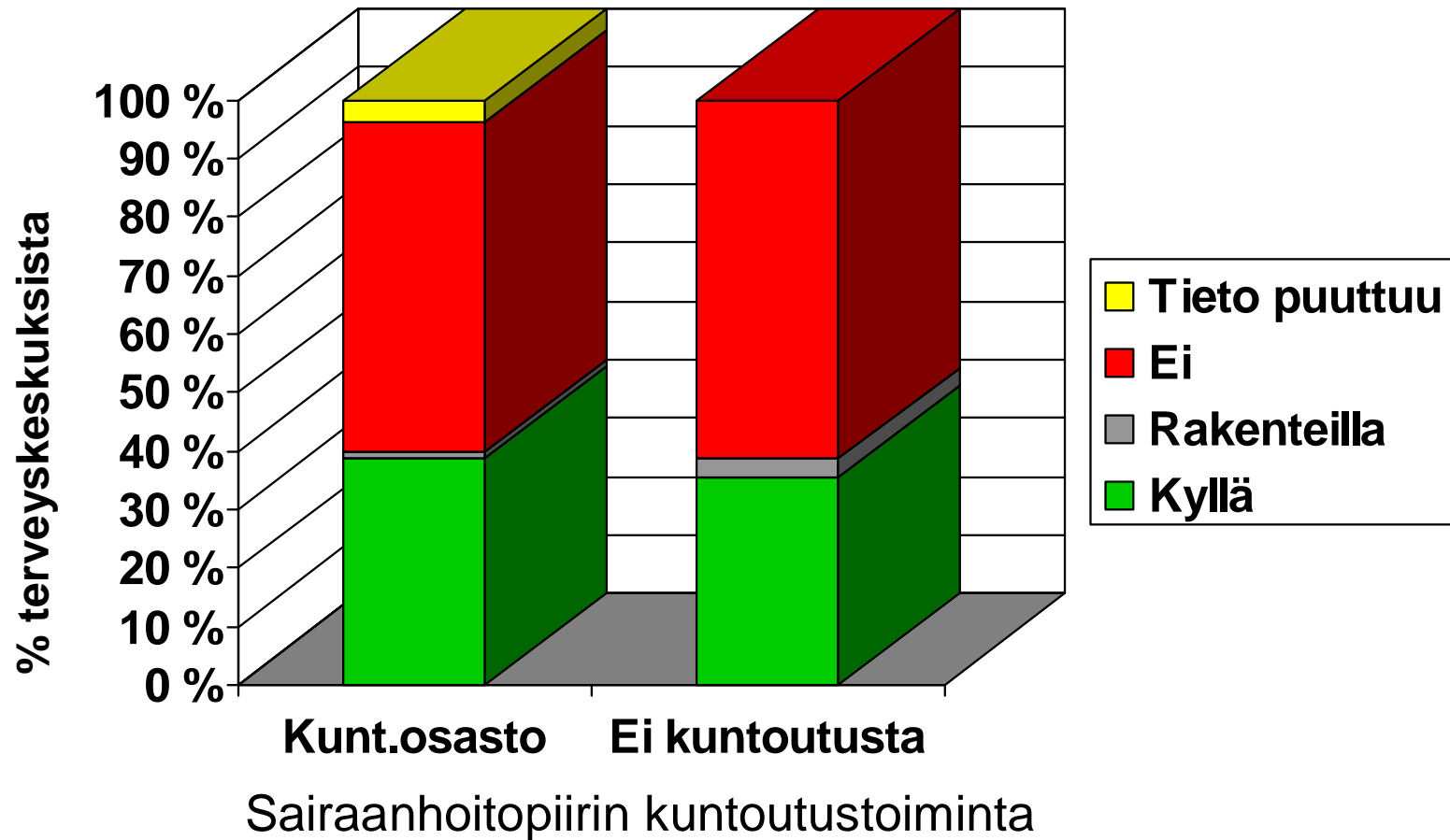

Jos sairaanhoitopiiritasolla ei ole
panostettu kuntoutukseen,
panostetaanko kuntoutukseen
terveyskeskuksessa?

Onko terveyskeskuksessa (N=111) oma
kuntoutusosasto suhteessa siihen onko
sairaanhoidopiirillä oma kuntoutusosasto vai ei?

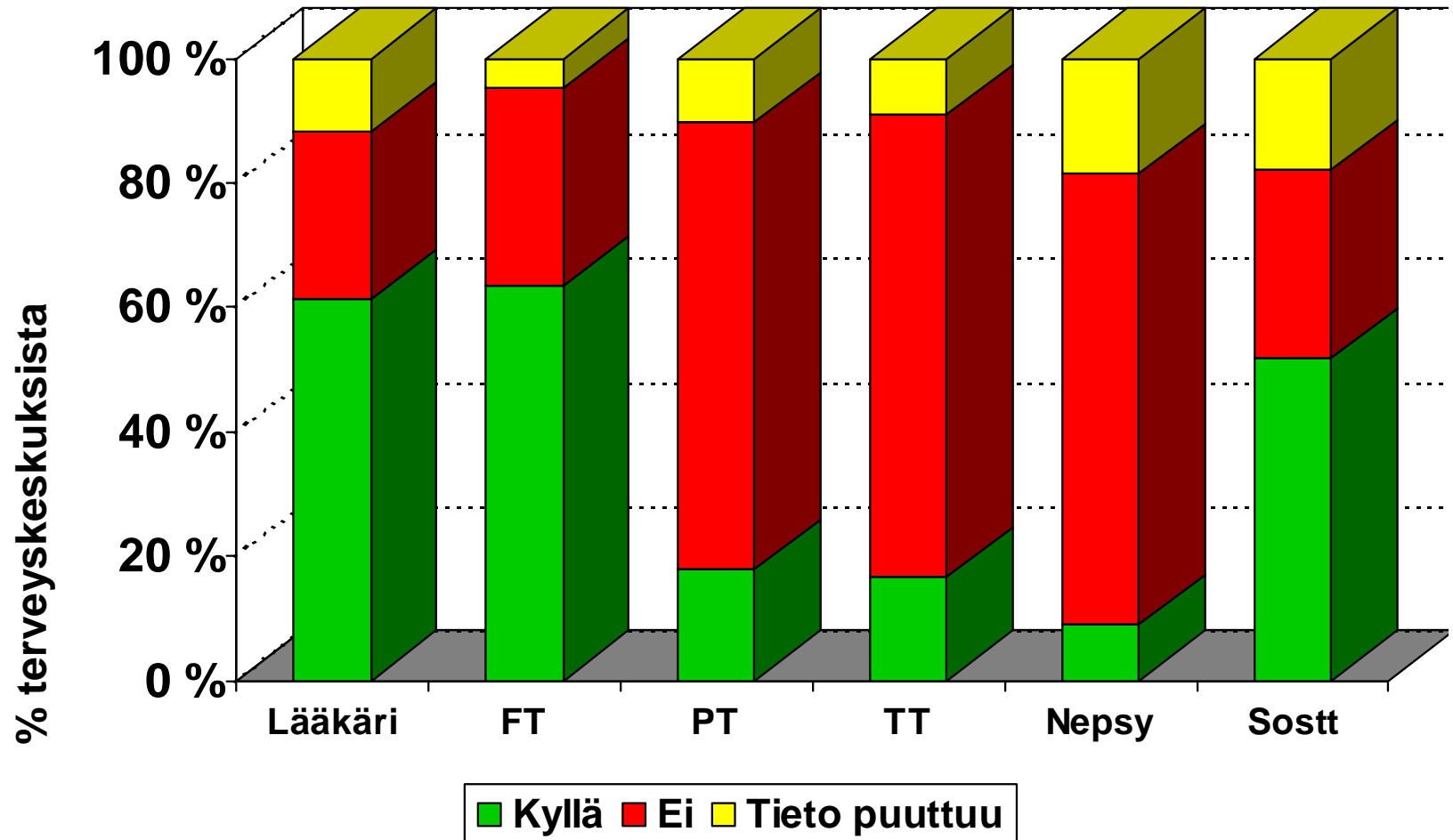
Moniammatillinen kuntoutus terveystenkusten osastoilla on vähäistä.

Kuntoutus avohoidossa?

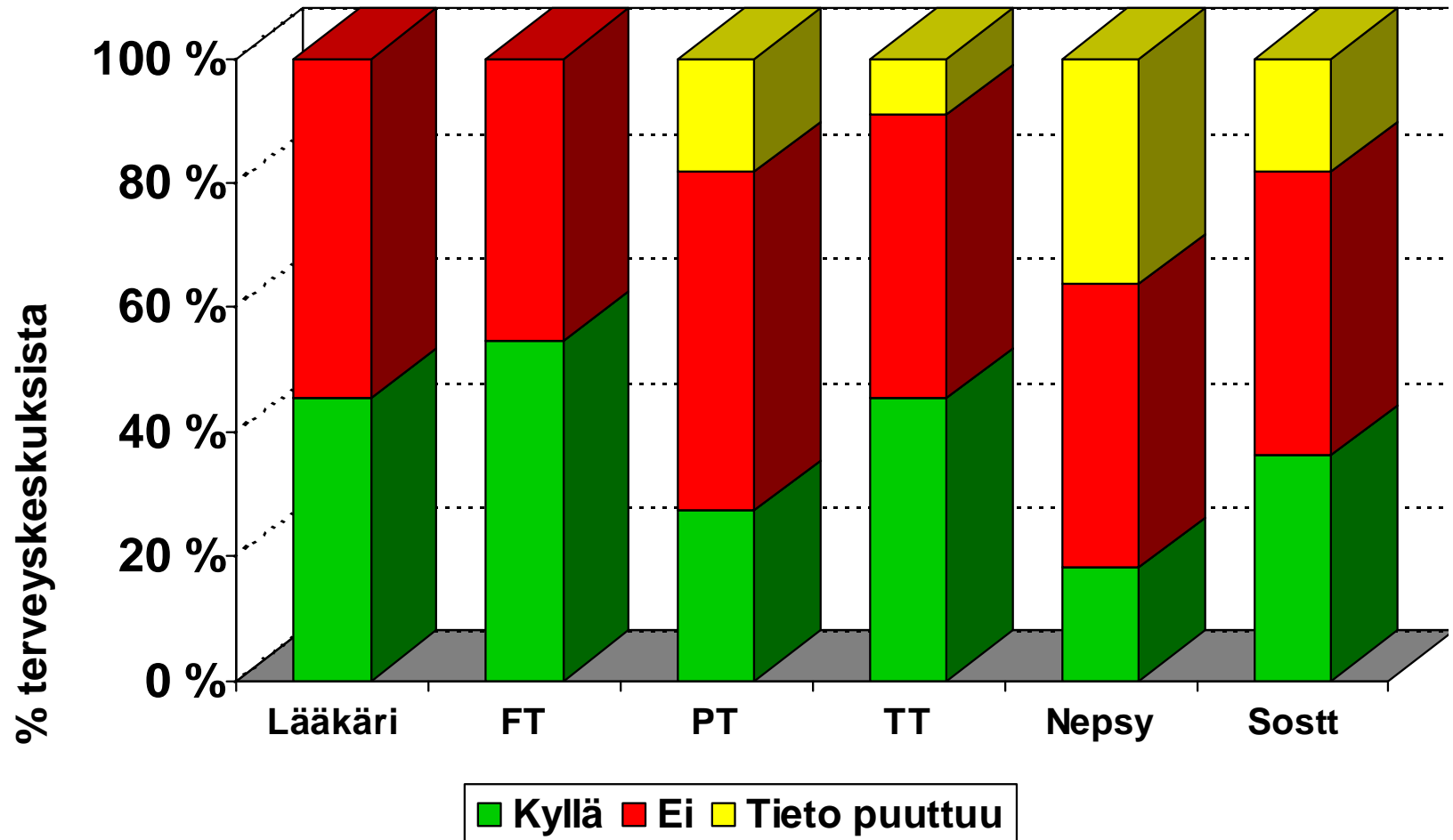
Pidättekö AVH:n sairastaneiden avokuntoutuspalveluja
kaiken kaikkiaan riittävinä alueellanne?
(terveyskeskukset n=145)

Avokuntoutusta pidetään riittämättömänä

Pidättekö AVH:n sairastaneiden avokuntoutuspalveluja
kaiken kaikkiaan riittävinä alueellanne?
(V-S:n terveystakeskukset n=11)

Aivoverenkiertohäiriö

(aivoinfarkti tai aivoverenvuoto)

Tavoite

~42 %

10 - 20 %

~2 %

VSSHP

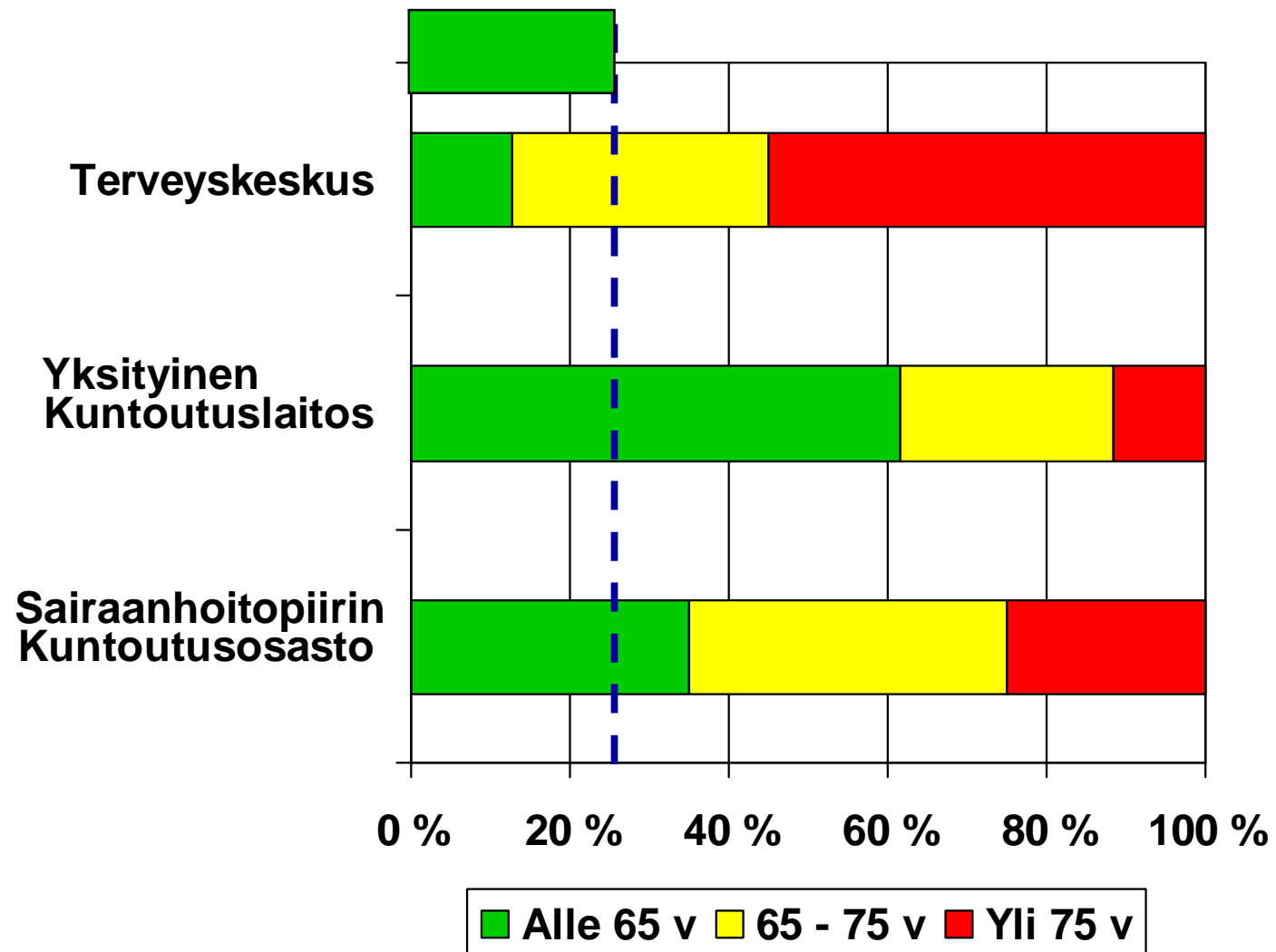
~4-8%

Moniammatillinen kuntoutus

sairaanhoitopiirin kuntoutusosastolla
yksityisessä kuntoutuslaitoksessa tai
terveyskeskuksessa

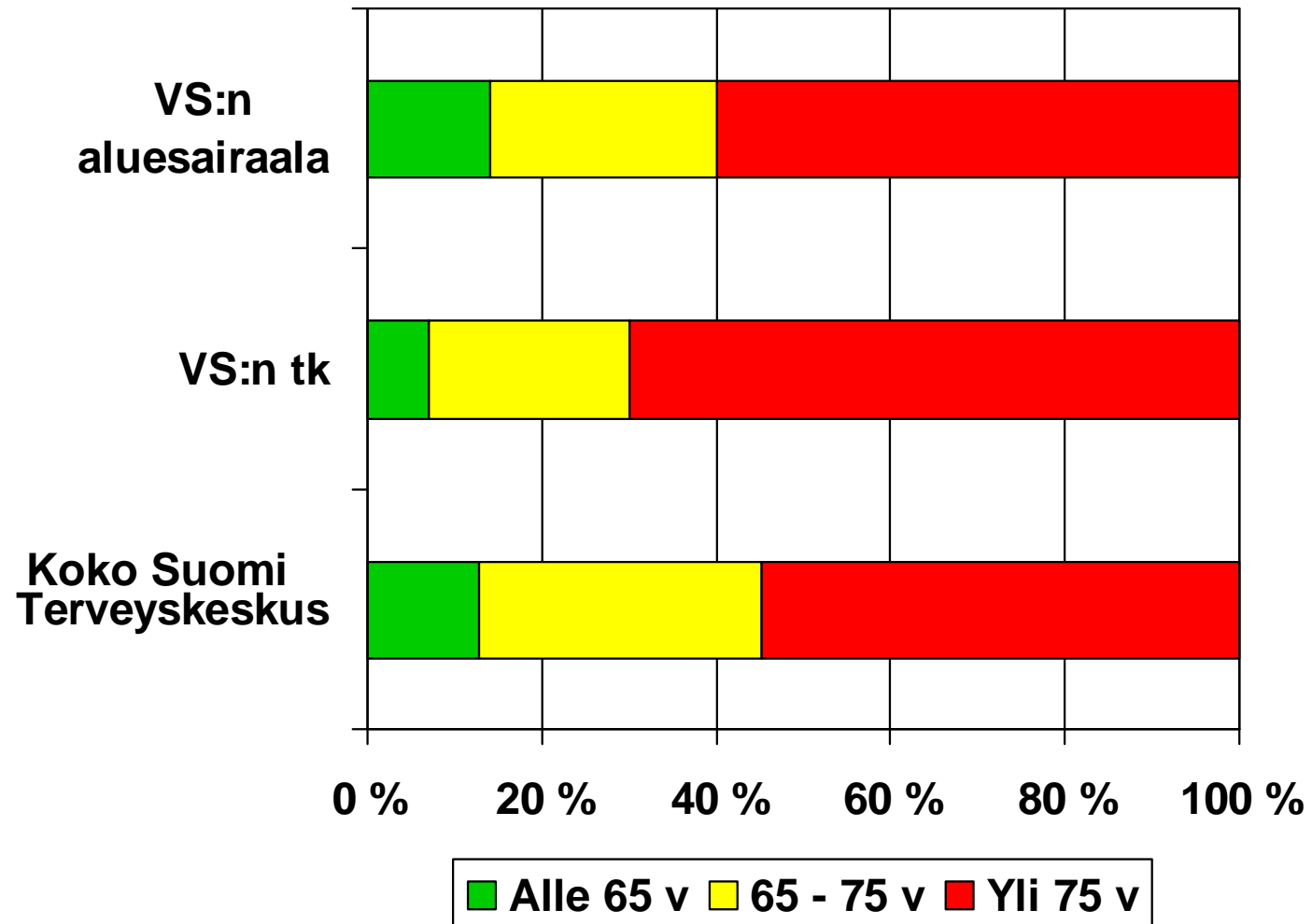

Kuntoutujien ikäjakauma-arviot osastoilla

Yksityisissä kuntoutuslaitoksissa kuntoutetaan pääasiassa nuoria potilaita.

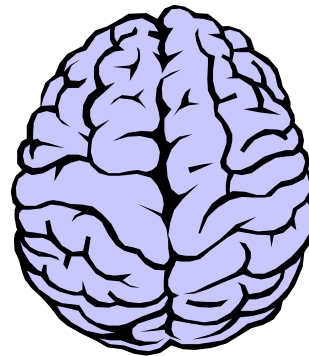
Kuntoutujien ikäjakauma-arviot osastoilla

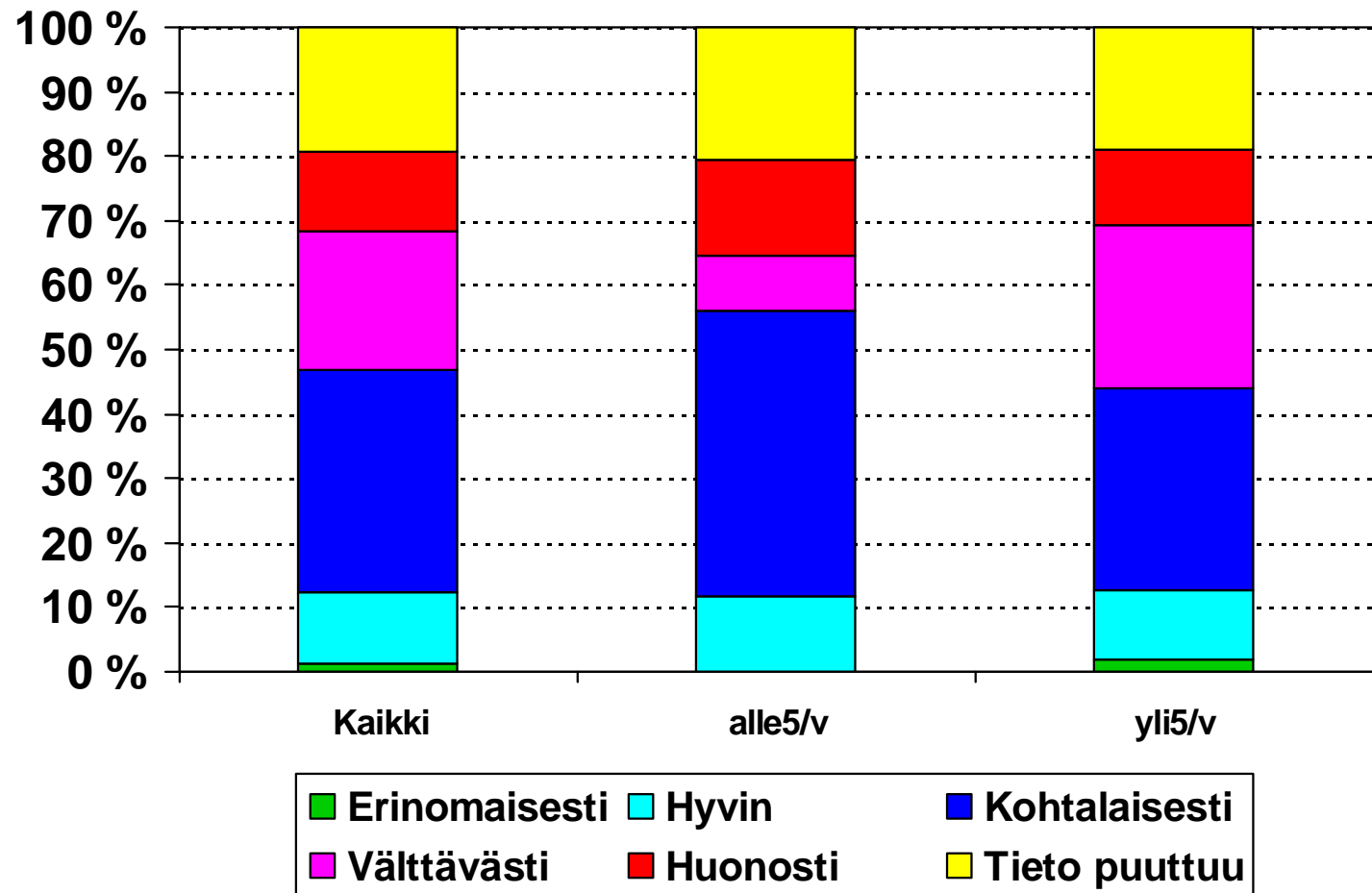
**lääkärit pääsevät huonosti kuntoutukseen
erityisesti niissä 9 sairaanhoitopiirissä,
joissa ei ole omaa kuntoutusosastoa**

- Vaikka tiedetään, että kaikki hyötyvät moniammatillisesta kuntoutuksesta iästä ja sairauden vaikeusasteesta riippumatta

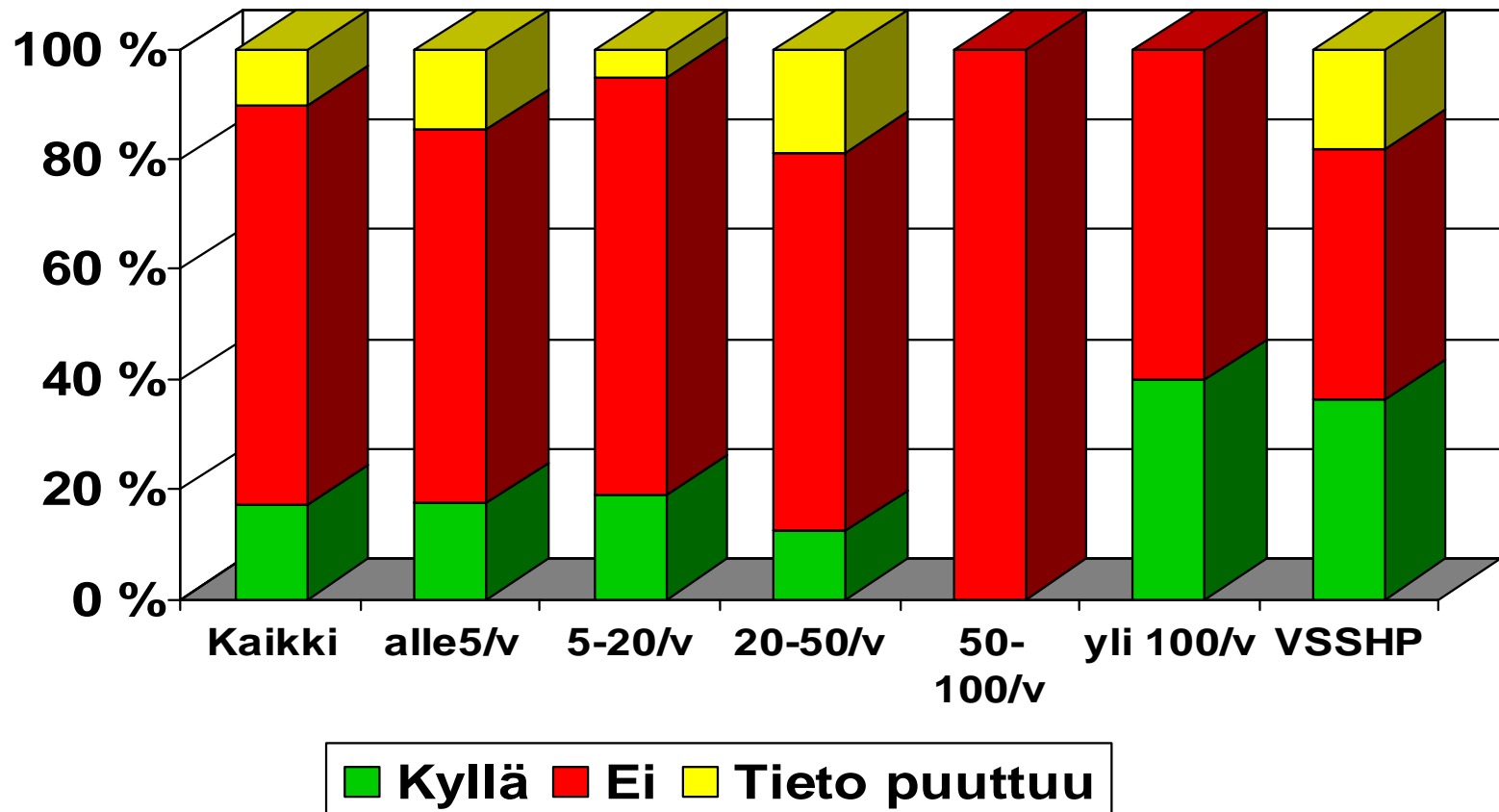

78% vastanneista terveyskeskuksista on AVH-yhdyshenkilö. Kysymys: Miten AVH-yhdyshenkilötoiminta toimii käytännössä terveyskeskuksessanne? (terveyskeskukset n=145)

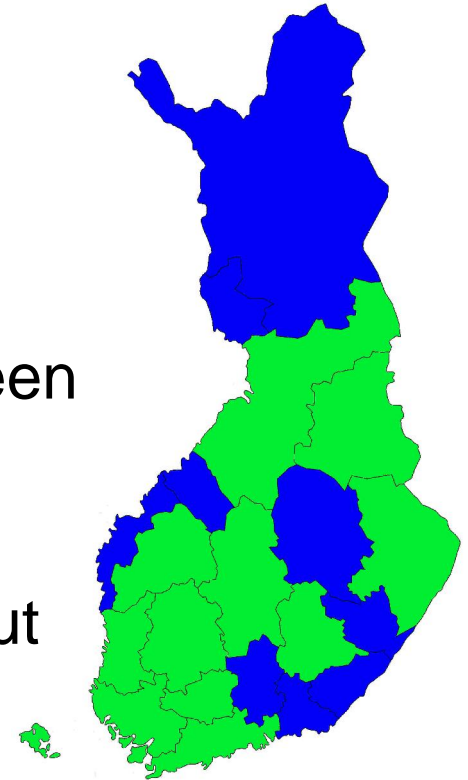
Pidättekö henkilökunnan koulutusmäärää AVH-kuntoutuksesta riittävänä? (N=145)

Yhteenvetoa

- Asuinpaikka voi ratkaista kuntoutukseen pääsyn:
 - Jos sairaanhoitopiirillä on oma kuntoutusosasto, AVH:n sairastanut pääsee todennäköisemmin kuntoutukseen kuin jos sairaanhoitopiirillä ei kuntoutusosastoa ole
 - läkkäillä tämä ero korostuu

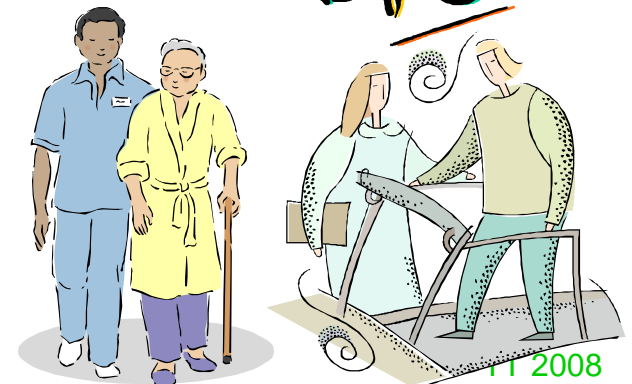

Mitä tulisi tehdä ?

- terveydenhuollon tulee taata AVH-kuntoutukseen pääsy sairastuneen asuinpaikasta ja iästä riippumatta
- Kuntoutuspaikkoja tulee huomattavasti lisätä ja kuntoutus tulisi keskittää isoihin yksiköihin, joissa hoidetaan
 - vähintään 100 AVH-potilasta vuodessa
 - 12-15 -paikkainen neurologinen kuntoutusosasto huolehtii n. 100000 väestön AVH-kuntoutuksesta.
- AVH-yhdyshenkilötoimintaa tulee kehittää

Laadukas suomalainen AVH-kuntoutus – totta vai tarua?

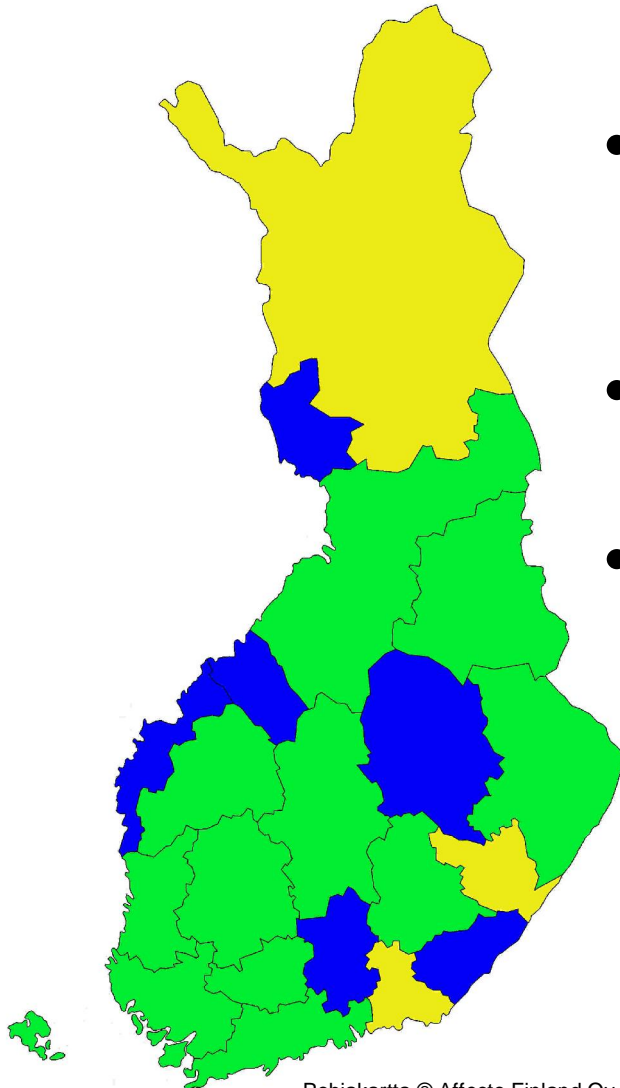
- Totta
 - Haastattelujen perusteella hoitavalla ja kuntouttavalla henkilökunnalla on vilpitön pyrkimys mahdollisimman hyvään hoitoon

Laadukas suomalainen AVH-kuntoutus

– tarua

- Moniammatilliseen kuntoutukseen pääsee alle puolet sitä tarvitsevistä
- Asuinpaikka voi vaikuttaa kuntoutukseen pääsyyn
- Ikä voi vaikuttaa kuntoutuksen pääsyyn

Yhteenvetoa

- Asuinpaikka voi ratkaista kuntoutukseen pääsyn:
 - Jos sairaanhoitopiirillä on oma kuntoutusosasto, AVH:n sairastanut pääsee todennäköisemmin kuntoutukseen kuin jos sairaanhoitopiirillä ei kuntoutusosastoa ole
 - läkkäillä tämä ero korostuu

Mitä tulisi tehdä ?

- terveydenhuollon tulee taata AVH-kuntoutukseen pääsy sairastuneen asuinpaikasta ja iästä riippumatta
- Neurologian erikoisalan tulee vastata kuntoutuksesta
- Kuntoutuspaikkoja tulee huomattavasti lisätä ja kuntoutus tulisi keskittää isoihin yksiköihin, joissa hoidetaan
 - vähintään 100 AVH-potilasta vuodessa
 - 12-15 -paikkainen neurologinen kuntoutusosasto huolehtii n. 100000 väestön AVH-kuntoutuksesta

Mitä tulisi tehdä ?

- AVH-yhdyshenkilötoimintaa tulee kehittää
 - AVH-yhdyshenkilön tulisi voida käyttää pääosa työajastaan tähän toimintaa vastaavalla tavalla kuin esimerkiksi diabeteshoitajat työskentelevät terveyskeskuksissa.
- Koulutusta tulee lisätä

Seuraavissa dioissa on tutkimuksen taustatietoa

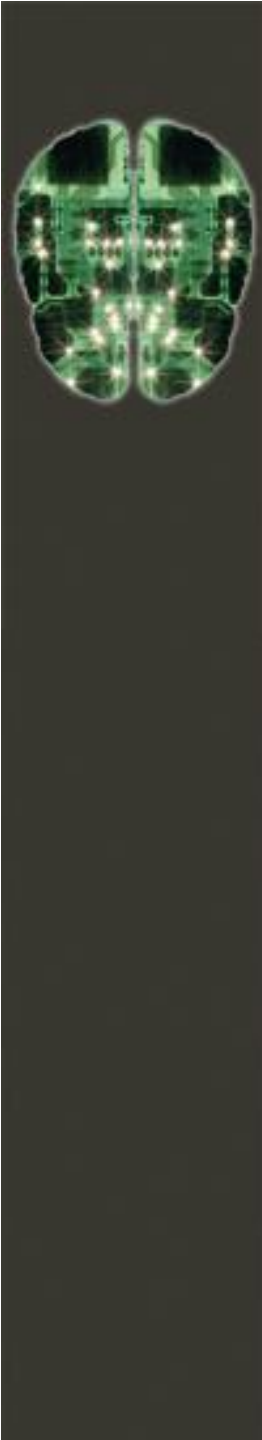
Terveyskeskusvaihe

- Kyselylomakkeet lähetettiin kaikkiin Suomen terveyskeskuksiin Suomen terveyskeskuksiin (237 kpl) ja niiden AVH-yhdyshenkilöille 336 kpl
- Vastaus tullut 111 tk:sta, joissa hoidetaan yli 5 avh-potilasta osastolla vuosittain ja 34 tk:sta, joissa hoidetaan alle 5 avh-potilasta osastolla vuosittain.
- Lomakkeiden palautusprosentti 61% (145/237)
- **Vastanneiden terveyskeskusten alueella asuu 81% Suomen väestöstä**
 - Lapin sairaanhoitopiirissä terveyskeskusten vastausprosentti väestömäärään suhteutettuna vain 16%
 - muualla 66-100%

Keskussairaaloiden akuuttiosastoilla tehdyt haastattelut

1. Etelä-Karjalan keskussairaala
2. Seinäjoen keskussairaala
3. Mikkelin keskussairaala
4. Meilahden sairaala
5. Jorvin sairaala
6. Peijaksen sairaala
7. Hyvinkään sairaala
8. Lohjan sairaala
9. Savonlinnan keskussairaala
10. Kainuun keskussairaala
11. Kanta-Hämeen Keskussairaala, Hämeenlinna
12. Keski-Pohjanmaan keskussairaala
13. Keski-Suomen keskussairaala
14. Kymenlaakson keskussairaala
15. Lapin keskussairaala
16. Länsi-Pohjan keskussairaala
17. TAYS
18. Pohjois-Karjalan keskussairaala
19. OYS
20. KYS
21. Päijät-Hämeen keskussairaala
22. Satakunnan keskussairaala
23. Vaasan keskussairaala
24. TYKS
25. Ahvenanmaan keskussairaala (kyselylomake)

Keskussairaaloiden kuntoutusosastoilla tehdyt haastattelut

1. Seinäjoen keskussairaala, neurologinen kuntoutusosasto (Etelä-Pohjanmaa)
 2. Moision sairaala (Etelä-Savo)
 3. Hyvinkään sairaalan kuntoutusosasto (HUS)
 4. Riihimäen kuntoutusosasto (Kanta-Häme)
 5. Kinkomaan sairaala (Keski-Suomi)
 6. Pikonlinnan sairaala (Pirkanmaa)
 7. Pohjois-Karjalan keskussairaala, neurologinen kuntoutusosasto (Pohjois-Karjala)
 8. OYS, neurologinen kuntoutusosasto (Pohjois-Pohjanmaa)
 9. Satalinnan sairaala (Satakunta)
 10. Paimion sairaala (Varsinais-Suomi)
- Ahvenanmaan keskussairaalan kuntoutusosasto (Kyselylomake)

Aluesairaalat, jotka palauttivat kyselylomakkeen

1. Porvoon sairaala (HUS)
2. Valkeakosken aluesairaala
3. Vammalan aluesairaala
4. Forssan seudun sairaala*, Forssan Seudun Terveystieteiden tutkimuskeskus KY
5. Kuusankosken aluesairaala
6. Iisalmen sairaala*, Ylä-Savon Terveystieteiden tutkimuskeskus ky
7. Loimaan aluesairaala
8. Salon aluesairaala
9. Turunmaan sairaala
10. Vakka-Suomen sairaala